

BIBLIA

A februári elmélkedéseket Kovács László (Budapest), a márciusiakat Vincze József (Pér) készítette.

Február 1. – Évközi 4. vasárnap – Mk 1, 21-28 – Tisztátalan lélek

Jézus Kafarnaumban kezdi nyilvános működését. A Jordánál és a pusztában átélt istenélményével eltelt szólásra emelkedik a kafarnaumi zsinagógában, és beszédének átéltségével csodálatba ejti hallgatóságát. Mondandója kiborítja az egyik résztvevőt, aki nagy botrányt rendez az imaházban. Ez az ember az evangélium megfogalmazása szerint „tisztátalan lélektől megszállott” volt.

1. A tisztátalanság – A tisztaság és tisztátalanság az Ószövetségben nem erkölcsi kategória volt, hanem vallási. A szent Isten teremtményének tisztának kell lennie, különösen, ha a szent dolgokhoz közelít. A vallás által meghatározott dolgok (menstruáció, szülés, bizonyos betegségek, holttest érintése, bizonyos állatok fogyasztása stb.) tisztátalanná tették az embert. A tisztátalanságot egyszerű rituális tisztulási szertartással: mosakodással, lemosással, meg-

hintéssel, áldozatbemutatással lehetett megszüntetni.

A Jézus korabeli zsidóságban is megvoltak ezek az előírások, sőt a külsőséges vallásgyakorlatok eltűlése is, amit Jézus keményen bírált. Végül is kijelenti, hogy „egyedüli tisztaság a belső”, de az „ember szívéből származik minden gonosz gondolat” is (Mk 7,21). Így lehet az ember a „tisztátalan (gonosz) lélektől megszállott”.

2. A gyógyítás

Az evangéliumi történetben szereplő ember minden bizonnyal ilyen megszállott volt, aki megsejtve Jézus „eretnek-ségét”, gyűlölettel fordult feléje. Valahogy így gondolkodhatott: „Te megtagadod Izrael Istenét, Jahvét, aki megtorol minden bűnt, és pokolra vet minden embert, aki nem hisz benne. Te csaló názáreti ács, te azt hirdeted, hogy a mi Istenünk olyan gyenge, hogy csak szeretni tud!?! És úgy tünteted fel magad, hogy te tiszta vagy, szent vagy, az Isten

Szentje!?! Te el akarod pusztítani hittünket, vele együtt népünket és nemzetünket! Menj ki innen, takarodj!?” Jézus pedig odarohan az epilepsziás rohamában rángatózó emberhez, átöleli őt, és megmutatja neki a szeretet hatalmát a harag és gyűlölet fölött, tanúsítva, hogyan szeret az Atya, a mi Istenünk.

És akkor mindannyian a zsinagógában azt kérdezték egymástól: „Mi ez az új tanítás, amely ekkora hatalommal rendelkezik? Ki ez az új tanító, aki ilyen meggyőzően tanít, nem úgy, mint az írástudóink!?”

Bűcsűbeszédében Jézus azt mondja tanítványainak: „Ti már tiszták vagytok a tanítás által, amelyet hirdetem nektek” (Jn 15,3). A szeretet Istene és a szeretet parancsának tanítása által az elvakult és gyűlölködő ember is ki tud gyógyulni tisztátalan és tisztátalan gondolkodásából. Ezt a csodát mi is véghez tudjuk vinni, ha akarjuk! És persze ez a küldetésünk!

Február 8. – Évközi 5. vasárnap – Mk 1, 29-39 – Lázás beteg

Jézus, miután elhagyta a názáreti házat, és vándorprédikátorként járta az országot, gyakorlatilag hajléktalan lett. Az őt követni akaróknak mondja: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az emberfiának nincs hová lehajtania a fejét” (Lk 9,38). Az alkalmi szállások mellett azonban tudunk Jézus két főhadiszállásról. Az egyik Júdeában, a főváros közelében volt: Betániában, Lázár és Mária, Márta háza, a másik pedig Galileában, a Genezáreti tó partján Kafarnaum, Péter anyósának háza. Itt, Kafarnaumban történt a csodás esemény.

1. Csodadoktor? – A zsinagógában történtek után már felfokozott érdeklődés kísérte Jézust. Az első tanítványok is felpörögnek. Márk, aki Pétertől hallja később a történeteket, jól érzékelteti, hogy milyen hatást váltott ki egy egyszerű „gyógyítás”. Mert aligha nevezhető csodának az anyós meggyógyítása. Bárkivel megessik, hogy egy kedves vendég érkezésekor felkel az ágyból, önerejéből legyőzi gyengélkedését, és közben a vendéglátás láza, a sürgésforgás a vendég körül el is feledteti vele, hogy „beteg” volt.

Csakhogy minden apró jel felnagyodódik, és villámgyorsan híre megy egy „gyógyítónak” a megjelenésekor. Az egész kisváros ott tolong a ház előtt, mert mindenkinek van testi-lelki nyavalyája, és az embernek mégiscsak a „legfőbb dolog az egészség”.

Valljuk be, hogy ezzel mi is így vagyunk. Szabadulni akarunk a láztól, a betegségtől, a fájdalomtól, és ha valamelyik hatalmába kerít, minden pénzt képesek vagyunk odaadni az orvosnak vagy bárkinek, csak gyógyítson meg minket vagy a szeretteinket.

2. Tanító? – Jézus, a kezdő vándortanító látja, hogy jól melléfogott a gyógyításokkal, és teljesen vakvágányra fut küldetésének teljesítése az akaratlan „csodadoktorsággal”.

Nem tud aludni sem. Hajnalban felkel, kimegy a tó mellé egy magányos helyre, hogy megbeszélje az Atyával óriási dilemmáját. Valahogy így imádkozhatott: „Atyám, ezek az emberek gyógyulást akarnak. Kit érdekel az én szövegem Rólad, az Isten Országáról, a szeretet törvényéről? Csak a tettek érdeklik őket, a szavakra oda sem figyelnek. Mit tegyek? A bajok láttán

kell, hogy segítsek, mert nem prédikálhatok a szeretetről, ha magam nem gyakorolom azt”.

Ezt a dilemmát úgy oldja meg, hogy először is értésükre adja tanítványainak, hogy az ő küldetése megtanítani a szeretetre az embereket, hogy ők is a szeretet törvénye szerint éljenek. Csak attól lesz jobb világ és jobb élet a földön. Aztán értésükre adja azt is, hogy vége a csodadoktorságnak, itt kell hagyni Kafarnaumot. Ez a csodaöriület nem normális. Újra kell kezdeni az egészséget, világossá téve mindenki számára azt, hogy nekik kell megtérniük, változtatni a gondolkodásukon, hogy ne mástól várják a csodát, hanem ők tegyenek meg mindent másokért. Ők is képesek a szeretet „csodáinak” megtételére. Tovább kell menni és bejárni egész Galileát!

Régi bölcsesség: „Nem halat kell adni az éhezőknek, hanem megtanítani őket halászni!” Mi értjük-e, hogy miért a tanítás a küldetésünk elsődlegesen? És miért csak a szavaink aranyfedezete a jótett?! Tudunk-e változtatni a sorrenden?

Február 15. – Évközi 6. vasárnap – Mk 1,40-45 – Egy leprás

Amikor ezeket a sorokat írom, a hírügynökségek már telekürtölték a világot az ebolajárvány hírével. A Nyugat-Afrikából (Kongó, Ebola-folyó mellől) induló betegség vilájjárvánnyá szélesülhet. Keresik, de pillanatnyilag nincs ellenszere. A vérzéses láznak is nevezett ebola ma a világ legveszélyesebb vírusa. Szörnyű kínok között öl, heves vérzést okoz, a vér az összes testnyíláson át távozik, majd a belső szervek felmondják a szolgálatot. A vírus a testnedvekkel (vér, nyál stb.) közvetlen érintkezés útján terjed. Az első halálos áldozatok 10%-a orvos és egészségügyi dolgozó volt Nyugat-Afrikában. Afrikán kívül találtak már egy-egy ebolával fertőzött beteget Amerikában, de több európai országban is.

1. A lepra – A leprat a Jézus-korabeli „ebolának” mondhatnánk. Azzal a különbséggel, hogy egy beteg húsz évig is élhetett ebben a betegségben. Ez olyan betegség, melyben leválnak vagy

csonkolódnak testrészek (orr, fül, ujjak, kezek, lábak stb.), a sebek elfertőződnek, a végtagok érzéktelenné válnak és károsulnak az idegek. A lepra fertőző betegség, ezért is különítették el a betegeket lepratelepekre, és nem érintkezhetek az egészségesekkel. Ha mégis kijöttek onnan, botra tűzött csengőt kellett rázniuk, és ha valaki közeledett feléjük, kiáltozniuk kellett, hogy leprás van a közelben.

Voltak, akik kigyógyultak a betegségből. Ők visszatérhettek hozzátartozóikhoz, de a gyógyulást a papok állapították meg, a gyógyulás után előbb náluk kellett jelentkezniük. Ezen kívül hálaáldozatot is be kellett mutatniuk Mózes rendelete szerint.

2. A gyógyulás – Az evangéliumbeli leprás nyilván kijött a lepratelepről, és hallhatott a názáreti „csodadoktorról”. Amikor megtudta, hogy Jézus a közelben van, egyenesen odament hozzá, és térdre esve kérte a gyógyulást. Jézus

felemelte a földről, megsajnálta, és feledve Kafarnaumban tett ígretét, segíteni akart a szerencsétlen, kitaszított beteg emberen.

„Megérintette” – írja Márk. Belegondolok, ha egy ebolás beteg kerülne elé, mit tennék? Ha orvos lennék, kimennék-e Nyugat-Afrikába az ilyen betegeket kezelni?

Csodaszámba megy, ha valaki ilyen hősiesszeretetre képes! És nem csodálnám, ha egy beteg meggyógyulna az ilyen együtt érző és segítő szeretetből.

A lepra ma már gyógyszerekkel gyógyítható. A világon ma 10-12 millió leprás beteg él, leginkább a trópusi országokban. Anyagilag is támogatható a gyógyítás. És korunk „leprájának”, az ebolának a megelőzésében és gyógyszerének feltalálásában is segíthet az együtt érző támogatás. Segítene az is, ha fegyverek gyártása és emberek gyilkolása helyett a kormányok gyógyításra fordítanák a mi pénzünket!

Február 22. – Nagyböjt 1. vasárnapja – Mk 1,12-15 – Kísértés – Megtérés

A nagyböjti liturgiában a halál és az élet misztériuma jelenik meg: „Ember, por vagy, és porrá leszel!” „Ember, a halálon győzni fog az Élet!”

Jézus megkísértése és Jézus nyilvános működésének első mondata a válaszütről szól. A Kísértő mutatja a halálba vezető utat, a Megkísértett Jézus pedig az Életbe vezetőt.

1. Kísértés – Jézus a Jordán vizébe való bemelegítésekor eszmél rá, hogy az Isten nem lehet a büntető, fojtogató Isten, amint arról a Keresztelő

prédikál; Isten életadó és életmentő Jóság. A pusztába vonul, hogy átgondolja az új felismerést, és azt, hogy miként hozhatná népének tudtára az Örömhírt.

Szembesül azzal a ténnyel, hogy a népnek kenyér kell, hogy a népnek cirkusz kell, hogy a népnek vezér kell. Lehetne ő gazdasági Csodadoktor, fényes kultuszt képviselő Főpap, lehetne akár kardot viselő vezér, messiás Király. Hiszen a nép gazdagságra, élvezetre és hatalomra vágyik. Gazdag, fényűző, hatalmas Messiás-

ként megnyerhetné magának az egész világot.

Ennek a kísértésnek mond nemet Jézus, mert ez az út nem az életbe, hanem a halálba vezet. Mint azoknak a messiásoknak útja, akik gazdagságot, jólétet és boldogságot hazudtak a népnek, és vizályaiba, hatalmi harcokba és gyilkos háborúkba juttatták a világot.

2. Megtérés – Jézus a pusztában leszámol nemcsak a büntető, haragvó, megtorló istenképpel, de ennek az Istennek szolgálatával is. Átlátja, hogy rokona, a Keresztelő, noha megtérést hirdet a népnek, de a „fejlesztés” és „pelyvát égető” Istennel fenyegetőzik, és ezzel a félelem prófétája, aki nem tud békét hozni a földre.

A Keresztelő börtönbe jutása után kisemberként, vándorprédikátorként indul útnak a maga új mozgalmával, új megtérést hirdetve. *Metanoeitek!* Fordítsatok a gondolkodásotokon és életviteleteken: szerzés helyett szeressetek, segély helyett segítetek, ütés helyett öleljetek! Ez keskeny út ugyan, de az életbe visz, míg a másik a széles út, de a szakadékba, a halálba juttat.

Mert a Szeretet Országá az élet országá, már itt a földön is. És ez az Út az, amely a halált is legyőző Életbe visz!

*A nagyböjti program már a Mi-
atyánkban is megfogalmazódott: „Ne
vigy minket a kísértésbe!” és „Jöjjön
el a te Országod!”*

Március 1. – Nagyböjt 2. vasárnapja – Mk 9,2-10 – Megtisztító imádság

Jézus tanítványnevelő pedagógiája mutatkozik meg a Tábor-hegyi jelenetben. A tanítványok értetlenül hallgatták Jézust arról, hogy sokat kell szenvednie, a vének, a főpapok elvetik, megölik. Pétert emiatt fedtte meg keményen Jézus, mert ezt a tényt nem akarta tudomásul venni (Mk 8,33: „Eredj mögém, sátán...”).

A Tábor-hegyen a három kiválasztott tanítvány:

- megtapasztalta az imádság erejét,
- meglátta az épülő Isten Országá dicsőségét,
- szellemi-lelki erősítést kapott a jövőre nézve.

Jézus imádságának erőtere elbűvölte a három kiválasztott tanítványt. Talán ezért nem imádkozott Jézus közösen a tanítványokkal, mert az Atyával való kapcsolatának intenzitása megrémítette őket.

Mindannyiunknak meg kell tanulnunk imádkozni. Életem első imaél-

ménye az volt, amikor kisgyermekként elkísértem nagyanyámat egy esti imára. Öreg nénik gyűltek össze az egyik háznál, és végigimádkozták az egész estét. Ma már tudom, milyen jelentős dolgot tettek. Ministránsként hatást gyakorolt rám az áhítatos templomi ima, ének. A teológián spirituálisunk azzal kezdte, hogy megtanította az elmélkedő imádság alapjait, ami nekem elsőre sikerült, ezzel nagy lendületet kaptam a folytatásra. Az első kisközösségi lelkigyakorlat távlatokat nyitott a saját szavakkal történő ima gyakorlására. Ettől kezdve többször átélhettem az imádság ünnepi pillanatait, élményeit. Bár azóta tudom, hogy az imának nem lényegi része az élmény; akinek osztályrészüll jut, ajándékul kapja; az élményt nem mi hozzuk létre, csak átéljük. Nem tudták ezt teológiai tanáraink, akik azzal vádoltak bennünket, hogy csak a lelki élményekre törekszünk.

Az imádságnak sok arculata van. Az egyik szembeűnő az, hogy nehéz, mint általában minden rendszerességet igénylő tevékenység. Egy szent életű remetét kérdezett valaki arról, hogy mi volt életében a legnagyobb aszkézis. A válasz: „Az imádság, fiam, az imádság...”

Az ima másik arculata: a lélek békéjének kialakítása. Életem feszültségeinek, problémáinak legnagyobb része a csend, az Isten-kapcsolat mélységeiben oldódott meg. Gondjaim abból adódtak, amikor a „kezembe veszem életem irányítását” öntudatos kijelentését kezdtem gyakorolni. Ma már tudom, hogy a helyes megoldás: „Isten kezébe teszem életem irányítását”.

Jézus Krisztus mindannyiunkat hív a Tábor hegyére. Ne hivatkozzunk időhiányra!

Március 8. – Nagyböjt 3. vasárnapja – Jn 2,13-25 – Jogos indulat

Jézus példája, gyakorlata nagy tanítás. Miért volt Jézus dühös, amikor meglátta a jeruzsálemi templom udvarában az árusokat és a pénzváltókat?

A zsidók az Egyiptomból való szabadulást ünnepelték a pászkaünnepen. Jeruzsálem 30 km-es távolságából mindenkinek ide kellett zárando-kolnia, de jöttek távolból is. Évente egyszer zárando-kként kellett megjelenni a fővárosban. 19 éves kortól kezdve templomadót kellett fizetni. Sokféle pénz volt forgalomban, de csak galileai sékelben lehetett templomadót fizetni, ezért voltak ott a pénzváltók. A templomadó egy munkás kétnapi bére volt, de a pénzváltók

drágábban váltották be (gyakorlatilag háromnapi munkabért kellett befizetni), ezért a pénzváltóknak óriási hasznuk lett (a zárando-kok terhére).

Sokféle állatáldozatot mutattak be a templomban, és az állatokat a templom előcsarnokában kellett megvásárolni. A felügyelő állapította meg az állat hibátlanágát, de a nem a templomból származó állatokat hibásnak minősítette. Csakhogy a templom előcsarnokában megvett állatok nyolcszor többbe kerültek, mint a kintiek. Ez nyilvánvaló uzsoráskodás volt (Gyökössy Endre: János evangéliuma, 42-45. oldal).

Tehát Jézus szembesült a zárando-kok kifosztásával, az uzsoráskodás-

sal, és arról is biztosan volt információja, hogy az aktuális főpapak mindebből óriási haszna származott. Ebből keletkezett Jézus indulata. Kikergette, kiutasította mindazokat a templomból, akik akadályozták a templom igazi funkciójának működését.

De Jézus a korbácsot nem adta át tanítványainak. Az ő indulatának célja nem mások megsemmisítése, megálázása volt, hanem a tanítás. Meg kell tanulni bánni az indulatainkkal, a feszültségeinkkel. Jézus kijelölte az emberi indulat a határait: nem csaphat át szeretetlenségbe, erőszakba, hisztériába, rombolásba. A fegyelmezett indulatnak tanító ereje van.

Március 15. – Nagyböjt 4. vasárnapja – Jn 3,14-21 – Isten szereti világot

Jézus a mai evangélium gondolatait Nikodémusnak mondja, aki éjnek idején kereste fel őt.

Nikodémus gazdag jeruzsálemi arisztokrata, farizeus volt, aki egész életét a Törvény betű szerinti betartásának szentelte. De Nikodémus az uralkodó osztályhoz is tartozott, a 71 tagú zsidó Nagytanácsnak is tagja volt. Hatáskörükbe tartozott megállapítani valakiről, hogy hamis, vagy igazi próféta-e.

A názáreti ács életre szóló, kemény leckét, tanítást ad a nagyhatalmú arisztokratának: csak a gonosztevők járnak éjszaka, az igaz ember világosságban jár. Aki így akar cselekedni, annak pedig újjá kell születni vízből és Szentlélekből.

De Jézus neki mondja el az evangéliumok evangéliumát is: „Úgy szerette Isten a világot...”

A világban minden Isten szeretetéről beszél. Ez nem azt jelenti, hogy minden könnyen megérthetünk, elfogadhatunk.

Számomra sem volt egyszerű megérteni, hogy ha Isten annyira szereti a világot:

- miért csak a betegségek keresztl érthető és értékelhető az egészség,
- miért kell a bűnt megtapasztalni ahhoz, hogy megértsük az erényt,
- eredmény miért csak a kínok, keservek, kínlódások után érhető el,
- miért kell a léleknek sötétségben járni, hogy értékelje a világosságot,

- a jó látszólag miért szenved mindig vereséget,

- a világ rendje miért a létharcrá épül,
- miért kell a világosság fiainak állandó küzdelmet vívni a sötétség hatalmával?

Ilyen világrendben élünk. A mennyei Atya a Fiával sem tett kivételt. Attól még nem csorbul a szeretet rendje, hogy valamit nem értünk. A „miért”-tel kezdődő mondatok nagy részére csak magasabb szellemi síkon adható válasz, és mi nem abban a létmódban élünk.

Számomra Isten minden értelmet meghaladó szeretete nem kérdőjeleződik meg semmiféle tragédia, nyomorúság, betegség láttán sem. Isten

felelősségénél előbb merül fel az ember felelőssége. A hívő ember nemcsak tudja, hanem gyakorolja is Isten mérhetetlen szeretetét.

Albert Schweitzert egyszer valaki felkereste Lambarénében, amikor már évtizedek óta ingyenesen gyógyította Afrika betegeit, és megkérte, foglalja

össze a hitét. Ő körbemutatott az őserdei barakk-kórházon, és csak ennyit mondott: Már összefoglaltam.

Március 22. – Nagyböjt 5. vasárnapja – Jn 12,20-33 – A nagy kísértés

Nem könnyű megérteni, hogy Jézus miért válaszol lehangoltan, szinte indulatosan arra a kérésre, hogy a Jeruzsálembé zárandokolt hellének látni akarják őt.

A szenzációéhes emberek hallottak Lázár feltámasztásáról. Abban reménykedtek, hogy Jézus megoldja a kenyérkérdést, meggyógyítja a betegeiket, feltámasztja a halottaikat.

De Jézus nem kiszolgálja az emberi elvárásoknak. Nem akart néptanító lenni, csodadoktor sem, politikai szembenálló sem. A szolgálat nem kiszolgálást jelent.

Jézus elfogadta, hogy honfitársai – a vallási vezetők kivételével – megrendültek gyógyításai láttán, tanítását hallgatva. Bizonyos értelemben látványossága lesz a világnak, aki olyat tud tenni, amit más nem. Jézus is így járt övéivel. De miért jött indulatba, amikor a görögök látni akarták őt? Egy elmélet szerint azért akarták

látni és megismerni Jézust, mert ők Edessza fejedelmeinek követői voltak, és hazájukba akarták hívni tanítónak.

Ekkor Jézus lelkében elindul a harc. A zsidók között elutasítás, elfogás, kínzás, kivégzés várja. Íme, egy új lehetőség, máshol újrakezdeni, másoknak is meghirdetni Isten Országának eljövételét. Társadalmi megbecsülés vette volna körül, nem ellenséges légkör. Nem kellett volna vallási fanatikusokkal küzdenie. Biztos, hogy tanítványai is mehettek volna vele. Nyugodt, békés légkörben épült volna Isten Ország. Útlevelet kapott volna az életre.

Talán ezért mondta Jézus: megrendült a lelkem, nyugtalan a szívem. Megszületik benne a döntés, és meg is magyarázza:

- ha a búzaszem elhal, akkor hoz termést,
- aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt,

• aki el akar futni a kereszttől, elveszik,

• „hiszen azért az óráért jöttem”,

• a világ fejedelme akkor szenved vereséget, ha következetesen végigjárja életútját.

Jézus nem menekült el a kereszttől. Nem a könnyebbik részt választotta. Következetesen végigment a neki kiszabott úton. „Járjatok világosságban... A világosság fia legyetek...” (Jn 12,35-36).

„Ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálóm is” (Jn 12,26). Nagy igazság ez. Lesznek Tábor-hegyi pillanataink, hallhatunk sok lélekemelő Hegyi beszédet, csodákat élhetünk át a mi Urunkkal, megtapasztaljuk a nevében összegyűlt közösség dinamizmusát, megtartó erejét, de fel kell menni a Golgota hegyére is.

Csak ne engedjünk a könnyebbik út kísértésének, ne fussunk el a keresztheink előtt!

Március 29. – Virágvasárnap – Mk 14,1-15,47 – Beteljesedett!

Jézus műve a passiójával lett teljes. Szenvedése és végső kitartása megpecsételte egész életművét.

Jézus tudatosan készült a végső napokra. Tanítványainak sokszor elmondta életének végkifejletét, szenvedését, halálát, de ők értetlenkedve hallgatták. Testi szenvedését megelőzte a lelki megpróbáltatás:

- a vallási vezetők esztelen dühe és gyűlölete,
- Júdás árulása,
- a tanítványok alszanak, míg ő a halál gondolatával gyötrődik,
- elfogatásakor az apostolok magára hagyják, elfutnak,
- Péter letagadja őt a cselédek előtt.

Jézus halála véres dráma, mégis magasztos. Megrendítő az a belső tartás, ahogy elviseli a megaláztatást, a legnagyobb fájdalmakat. Példamutatón tudott szenvedni.

Sok embert láttam szenvedni. Akik nem tudták viselni, gyalázták, káromolták az Istent, vagy szidták az orvosokat. De tapasztaltam olyat is, amikor a szenvedés, a fájdalom tanította, nemesítette, lélekben felemelte a beteget.

A megpróbáltatás, a betegség, a szenvedés olyan lépcső, amely vezethet fölfelé is, lefelé is.

Egy hívő férfi ezt mondta az életéről: „A próbatételek erősítették a jellememet, a szegénység hatására megtanultam Istenre támaszkodni, és megszabadultam a kapzsiságtól. A kudarcok kigyógyítottak a büszkeségből. Ami rossznak látszik, valóságos jó eredményezhet. Ha Isten nem veszi el a fájdalmat, eszközként használja azt.”

A betegség, a fájdalom korlátozhatja, de nem akadályozhatja meg a lelki növekedést.

Dosztojevszkij négy évet töltött kényszermunkatáborban, és hat évet száműzetésben, eközben megingathatatlanul keresztény hitre tett szert. Fogolytársai nagyobb részében gyűlölet és bosszúvágy forrongott a büntetésben eltöltött évek alatt, ő viszont megújult életörömmel, és az emberi jószágba vetett hittel szabadult.

A betegség, a szenvedés legnagyobb kísértése, hogy ekkor gondol-

taink önmagunk körül forognak. Ha ezen változtatni tudunk, az áldás nem marad el.

Egy fiatal leány halálos betegséggel küzdve feküdt a kórházban. De nem önmagával törődött. Járt a kórtermetet Bibliával a kezében, vigasztalta, bátorította, erősítette betegtársait. Úgy halt meg, hogy nem önmagával foglalkozott.

A mi Urunk ebben is példát mutatott nekünk. Nem önmagával és a fájdalmával volt elfoglalva. A jobb lator örök üdvösségét egyengette (Lk 23,43), majd imádkozott gyilkosaiért, ellenfeleiért (Lk 23,34). Halála pillanatában is részvét volt a szívében.

„Sok mindent tanultunk az iskolában, bölcsészetet, teológiát, matematikát, szociológiát, történelmet és nyelveket, de egy tudományt elfelejtünk megtanulni: olvasni a szemekből és arcokból, kiolvasni az elsírt könnyeket és néma zokogásokat, meglátni a töviskoszorút és a vaskoronát, amit annyi ember hordoz a fején, fájdalmasan és láthatatlanul” (Perlaky Lajos).